

DUMITRU MANOLACHE

A DOUA
AFLARE

Fiecare răscruce este un început de drumuri. Și în fiecare dintre ele în care am ajuns, am pus câte o întrebare, ca să nu mă rătăcesc, să știu să mă întorc la mine. Cel puțin așa cred. Uneori, am forțat la maximum. Dar nu căutarea, ci împingerea am tot silit-o, ca să mă pot ridica și înțelege. Nu vreau căutări, ci înțelesuri. Înțelesurile mele, nu ale altora.

Mi-a plăcut și m-a bucurat întotdeauna praznicul Întâmpinării Domnului, pentru că și el este o răscruce, în care vechiul și noul, fructul și mugurele, iarna și primăvara se întâlnesc în aceeași întrebare, în același răspuns. De fiecare dată, în ziua Întâmpinării Domnului, îmi amintesc de el, de bărbatul acela de o vârstă cu mine, foarte calm care, într-un asemenea praznic, s-a așezat în fața mea și mi-a spus senin că este... fratele meu geamăn!

Apăruse dintr-o dată, nu știu de unde, nu știu cum, mărturisindu-mi că este dispus să mă asculte, cu răbdare, și să-mi dea răspuns la toate întrebările pe care i le voi pune, lăsându-mă să înțeleg că nu mai conta câți așteptau să se apropie de scaunul lui de spovedanie. De unde am dedus că neștiutul meu frate geamăn era preot...

Nu, nu voi începe să povestesc acum despre cine știe ce păcate i-am mărturisit, pentru simplul motiv că nu m-am spovedit lui, și nici nu-mi amintesc toate păcatele

pe care le-am făcut. Oricum, în păcate nu este nimic interesant, picant sau extraordinar, pentru că de mai bine de două mii de ani ele sunt cam aceleași, plicticoase și neplăcute, ca guturaiul, sau ca durerea de măsele. Ce să mai despicăm firul în patru? Ne pocăim, cu ajutorul lui Dumnezeu, ne vindecăm și uităm. Îmi amintesc însă de fiecare dată, în ziua Întâmpinării Domnului, ce-mi spunea preotul acela, mă rog, fratele meu geamăn, cum îmi vorbea el, cum îmi povestea el. Nu era cine știe ce, dar uite că am rămas cu vorbele lui în minte, și nu știu de ce nu le pot uita:

„Cum să-ți spun, frate Ionuț, nu te-am iubit niciodată cu adevărat. Sigur, am făcut tot ce am putut pentru tine. Uneori te-am și iubit, dar nu cu toată inima. Oricum, nu așa cum trebuie să se iubească frații între ei. Mai ales cei gemeni. Când eram mai mici, recunosc, mă îndoiam de tine, chiar mă înduioșam uneori, firește, cum se înduioșează copiii mici. Și nici nu mă deranja foarte mult că nu mă recunoșteai. Că nu puteai să înțelegi că îți eram frate. Când am mai crescut, am început să văd în tine o grămadă de trăsături negative. Erai nemilos, capricios, aveai fel de fel de defecte care, oricât de mult le-ar fi umbrit puținele tale calități, ele rămâneau pregnante. Acum mi-e rușine pentru că înțeleg că orice adolescent trece prin acest stadiu. Așa e vârsta asta. Pornești pe calea vieții mature fără imunitate la rău! Și uite cum te face un virus, o gripă, o boală, un gând, o vorbă. La vremea aceea, tremuram de frustrare și-mi ziceam: Cu cine o fi semănând și ăsta? Căci, sigur, cu mine nu seamănă. Am sacrificat totuși ceva să mi-l apropii, să-l vindec, și el

nu are nici un pic de recunoștință. Pe ale cui gene le-o fi moștenit?”

Peste ani, când m-am maturizat, nu am scăpat nici eu de complexul fratelui nefericit. Deși credeam că sunt singur în răscruce, și simțeam cum cu fiecare zi îmbătrâneam, am început să înțeleg că șansele de a-mi aranja altfel viața personală se împuținaseră. Așa că, înce-încet, am început să încerc să mă conving că am și eu... un frate. Unul geamăn, pe care trebuie să-l iubesc! Chiar dacă nu-l vedeam, chiar dacă nu se afla în apropiere, el trăia într-un fel în mine. Conviețuiam în aceeași carcasă. Deși împărțeam spațiul strămt cu el, nu o duceam însă prea bine împreună. Ne certam din nimica toată. În cele din urmă, el s-a mutat cu familia, pentru că am uitat să spun că era căsătorit și avea și un copil, într-o altă răscruce, și-a găsit acolo de muncă, adică o parohie, avea viața lui. Ne mai întâlneam uneori, dar cam atât. Câțiva ani nici nu ne-am văzut. Eu încercam să-mi aranjez viața mea, el să și-o aranjeze pe a lui, fiecare cu treburile lui. Pe urmă, s-a întâmplat ce s-a întâmplat cu mine. Nu știam dacă mai eram viu sau mort. În clipele acelea, într-una din ele, în care chiar realizam că într-adevăr eram singur și-ncepea să mi se înnopteze mintea, am auzit un țârâit ca de telefon. Și, așa ca prin vis, la capătul firului, i-am recunoscut vocea. Era el, fratele meu geamăn. Am țipat la el, un fel de a spune, reproșându-i că eu eram mort, și că lui nici nu-i păsa.

— Întotdeauna ai fost un străin, și așa ai rămas!, i-am spus urlând.

A urmat o lungă tăcere. Apoi, l-am auzit cum plângea.

Pe urmă mi-a zis doar atât:

— Vin!

Și, în clipa următoare, în mod miraculos, a venit. Asta a fost, și mi-ar plăcea să cred că totul s-a întâmplat tot într-o zi de Întâmpinarea Domnului. Pentru că după cum îmi dau seama acum, întâlnirile noastre aveau loc numai în această zi. Sau fiecare zi petrecută împreună era o Întâmpinare a Domnului. De aceea, pentru mine, momentul respectiv rămâne deosebit.

Am deschis și, în prag stătea... fratele meu geamăn! Fratele meu risipitor. Am simțit ca o lovitură în inimă. Parcă stăteam eu însumi în fața mea, cercetându-mă într-o oglindă. Și, parcă, din apele ei de argint oxidat, mă privea viața mea întregă. Se schimbase totuși ceva la el: slăbise mult, iar ochii, ochii lui și fața-i răvășită luminau palid, tulbure, ca două lumânări care ardeau în spatele unei draperii cernite. Pe urmă am aflat de ce. Îndurase multe în ultimii ani, trecuse prin frământări, suferințe, dar nu-mi spusese nimic, să nu mă smintească și pe mine, să nu mă amărăscă și mai tare, pentru că mă iubise cu disperare toată viața. Iar pentru ne iubirea mea față de el, acum se învinovăța tot pe sine însuși...

Mi-a povestit apoi despre el. Și, eu, la rându-mi, i-am povestit despre mine. În întunericul acelei clipe am plâns amândoi pe săturate și am încercat să lămurim și să recuperăm ceva din ce pierduserăm în anii în care nu comunicaserăm. Mi-a vorbit despre viața lui, despre credința lui și despre Hristos, cum L-a întâlnit, cum L-a primit în inima lui, dar și cum s-a răsturnat totul, și s-a despărțit de El. Și, parcă, atunci, în ziua aceluia praznic,

ne-am fi întâlnit pentru prima oară cu adevărat, ca să ne despărțim, nu peste prea multă vreme, pentru totdeauna.

— Sunt mort, frate. Ce târziu, ce târziu ne cunoaștem..., i-am spus. La care el mi-a zis:

— Și eu sunt mort, frate... Au trecut doar câteva clipe. În neamul nostru asta e boală. Așa ni-i dat, să murim. Diferența o face doar întrebarea...

La un moment dat am intenționat să mă spovedesc lui, deși, de regulă, mă spovedeam unui preot bătrân, dar când am îngenunchiat, m-a ridicat de umeri și mi-a zis:

— Nu, nu se cade, frate, nu se cade! Eu sunt un popă mort de tot, și așa voi rămâne în veci. Nu se cade...

Am conviețuit o vreme. Nici nu mai știu cât. Poate doar câteva secunde, care mie mi se păruseră o veșnicie. El îmi citea, sau îmi cita, în fiecare zi din Evanghelie, din Psalmi, și din poemele lui Ciprian, un prieten al meu poet, nu-mi mai aduc bine aminte. Dar o făcea într-un fel anume, pe care nu-l înțelegeam însă pe deplin. Nici atunci, nici mai târziu. Duminica, mai ales, când mergeam la biserică, eu intram înăuntru, iar el rămânea afară, de-a stânga ușii, cu fruntea lipită de cărămida rece, suspinând. Ceva îl durea adânc, dar nu spunea ce. Doar privirea lui hăituită și lacrima scăpată în colțul ochiului îi trădau frământarea și regretul. Stăteam de vorbă despre fel de fel, simplu, aparent cu inimile împăcate, cum probabil că-I place lui Dumnezeu. Straniu era faptul că de la el înțelegeam mai multe decât de la mine, pentru că despre toate părea că chibzuia, în timp ce eu doar intuia, sau nici măcar atât...

Îmi deschisese ochii asupra multor lucruri din viață și din suflet. Parcă el eram eu, și eu eram el. Parcă nu pe el, ci pe mine mă întâlneam pentru întâia oară! Și, astfel, toate ranchiunile, toată autocompătimirea, toate rănilor dureroase ale sufletului meu, se vedeau altfel. Îmi amintesc cum descopeream în el toate felurile de răutăți și uriciuni, și înțelegeam că nu pe ele le vedeam, ci propriile mele murdării. Dar nu eram în stare să recunosc asta față de mine însumi.

Pe urmă a dispărut, ca un mort. Nu știu sigur să fi fost sau nu prohodit. Mă gândeam numai că, să-ți moară propriul frate geamăn, nu era nici întrebare, nici aflare. Era poate doar durere, nedumerire, sau alungare. Or, eu încercasem câte puțin din toate acestea, fără să știu ce simțisem cu exactitate la vremea despărțirii de el.

Mă gândeam uneori cât ne distrugem singuri cu ne iubirea și cu mândria noastră. Cum ne aruncăm în întuneric. Și nu știam nici cât mai putea să continue despărțirea, pieirea. Poate, vreodată, ne-am mai putea reîntâlni, într-o altă răscruce, sau într-o altă întrebare, ca să ne facem fiecare răspuns celuilalt. Da, asta așteptam: să ne mai întâlnim într-o altă nouă Întâmpinare. Cum s-a întâlnit bătrânul Simeon, Primitorul de Dumnezeu, cu Pruncul Iisus, care așteptase atâta vreme să-L prindă în brațele lui în Templul din Ierusalim, cum i se vestise. Și ce îi mai ardea inima ținându-L în brațe, căci se împlinise făgăduința! Nu fusese și aceea o întâlnire? Ba da, și ce mai întâlnire! Una deosebită, singulară, cu Dumnezeu, dar, în primul rând, cu el însuși, transfigurat și autentic. Din momentul acela, bătrânul, atât de chinuitul rob a lui

Dumnezeu, putea să se odihnească, înaintea viitoareii întâlniri cu Dumnezeu în el însuși, liniștit și pregătit să intre în noaptea care îl îmbrățișa. Dar ce noapte! Una care nu mai era veșnică, ci care se încheia printr-un răsărit, început al unei vieți noi, neînserate, mărcă coptă deja și mugure, iarnă și primăvară, în același fruct...

M-am născut pe 6 mai, am 33 de ani, și mă cheamă Ionuț. Ionuț Moiescu. Nu știu exact când, dar sigur într-o zi din copilărie, stând tolănit în iarba din fundul grădinii, pierdut și nehotărât, cu gândul înfipt într-o răscruce (cred că și ațipisem acolo câteva clipe!), am auzit ceva, ca prin vis. Un glas ca de neunde, care mă îndemna să caut la ziua mea de naștere cu atenție și cu luare aminte. Când m-am trezit, aveam pe limbă un gust acru-amăru, de fân aspru mestecat, și-n nări miros amestecat de iod și izma broaștei, de mâl răscolit în amurg de bivoli satului, care se tăvăleau în balta din spatele curții noastre, să-și potolescă zăduful și să alunge norii de țânțari care le înțepau pielea, și roiurile de tăuni care le intrau în ochi. Anii au trecut, eu crescusem, și-ntr-o altă zi mi-am amintit de glasul acela și am căutat să văd ce e cu acest 6 mai. Așa am aflat că în data respectivă Biserica îl sărbătorește pe Sfântul și dreptul Iov. Și atunci m-am întrebat:

— Ce legătură o fi între acest sfânt și mine? Ce trebuie să înțeleg eu din povestea acestui Iov necunoscut, care a suferit cumplit și, totuși, nu și-a pierdut credința? Aveam să aflu mai târziu, peste mulți ani, trăind din plin durerea răspunsurilor.

Era miezul verii. Ziua aceea de 5 august, care preceda Schimbarea la Față a Mântuitorului, semăna cu o gelatină ce se topea într-o oală pusă pe foc. Asfaltul se lipea de tălpile pantofilor, aerul încins îți ardea nările, copacii își strânseseră în ei trupurile scofâlcite, cum își adunau pustnicii asceți cărnurile atrofiate și oasele subțiate în umbra propriului trup. Aerul orașului mirosea a lături și a veceuri pline, din cauza canalelor și foselor nedesfundate, cu ape stătute și noroiuri fierte, descompuse de sode și acizi. Până și soarele părea un petic de cârpă slinoasă, unuroasă, cu miros de motorină, zvârlită pe cer, aprinsă de la chiștocul aruncat pe geam din viteza mașinii care zbura pe autostradă, de un tânăr teribilist, ce-și ținea sfidător volanul cu laba piciorului drept, și cu mâinile butona iphone-ului.

Nu mai fusesem în concediu de câțiva ani. Nu avusesem timp. Mi se născuse o fetiță, Elena, și acum nevastă-mea, Maria, era însărcinată în luna a șaptea cu al doilea copil. Era 4 august 2018, când am decis să-mi iau cinci zile de concediu și să merg, pentru prima oară, la mare, cu familia și cu niște prieteni. Nici nu știu dacă hotărârea îmi aparținuse sau nu, dacă ea nu făcuse parte dintr-un alt plan, sau dintr-o altă întâlnire ori răscruce.

Am ajuns la Costinești a doua zi, imediat după apusul soarelui, fără să văd prea bine marea mult visată. Îți simțeam însă în nări prezența magică, usturimea sării măcinate de briză, adunată în stropii invizibili de apă pe care îi inspiram, ca pe niște lacrimi pulverizate dintr-un spray în aer, și mirosul pătrunzător de buruiană iute, aspră, intrată în putrefacție. Îmi părea totuși

cunoscut izul. Îl mai simțisem cu ani în urmă în cimitirul satului nostru din Argeș, când murise tataia. Groparii deschiseseră mormântul părinților lui, în care urma să fie și el îngropat, le adunaseră rămășițele în doi saci de pânză, iar din gaura aia golită de oase izvora un miros mucegăit, sulfuros, putred și rânced, de timp îngropat, asemănător cu cel pe care îl simțeam aici.

Noaptea nici nu prea dormisem cu gândul la întâlnirea cu marea de a doua zi. De aceea, m-am trezit în zori și am ieșit să văd cu ochii mei plaja și apa. Nu trecuse o jumătate de oră, și nici nu știu exact când sau cum am alunecat de pe stabilopodul pe care urcasem să privesc. Ce îmi mai amintesc este doar faptul că în cădere am spart oglinda apei cu capul, lovindu-mă violent de fundul mării, după care m-am întins în nisipul de acolo, fără să realizez pe moment ce se întâmplase.

Nu știu ce a urmat imediat. Rememorez doar, ca o privire de jur-împrejur cu ochii deschiși sub apă, că stăteam nemișcat într-un pământ „netocmit și gol”, ca la zămisirea lumii, când și timpul era doar o vagă părere, și eu, bolovan de glod frământat, materie fără contur definit, îmi căutam identitatea. Apoi, într-o tăcere absolută, imaginea spartă a clipei se recompunea ușor-ușor, începea să se onduleze, ca o mare învolburare de valuri în adânc, seacă și usturătoare, să curgă prin mine, spărgându-se de ploapele închise, întorcându-se spre interiorul meu, din ce în ce mai înspăimântătoare, mai cruntă. Și parcă un vânt nevăzut se întetise răsturnând peste trupul meu talazuri de valuri, ca niște brazde de pământ întoarse de plug. Și tot se năpusteau asupra-mi

ziduri de apă, din afara mea și din tot trupul, învârtoșindu-se spre meterezele ploapelor și dinților mei încleștați. Fluxuri și refluxuri violente, preschimbate în limbi de foc mă pârjoleau pe interior, pustiindu-mă de viață, prefăcându-mi simțurile în cenușă și scrum. O durere cumplită îmi paraliza coloana vertebrală în zona gâtului, și întunericul se așeza ușor peste mintea mea.

Zăceam cu mine în brațe, ca o pietă gonflabilă înțepată, din care mă scurgeam încet-încet în nisip, cum se scurge timpul din ceasurile topite ale lui Salvador Dali. Și nu știam dacă eram resemnat și mulțumit, sau regretam ceva. Mi-era și frică, și dor, și disperare. Eram doar eu, străin, și prieten, și frate, propria-mi uitare și amintire, ochiul pietei, anvelopă de gumă topită, statuie în descompunere căzută orizontal, cu fruntea sprijinită de mozaicul acelei clipe plesnite, cuvânt cețos, ambiguu, sfârșit, sfînx cu mâinile încleștate într-un fel de rugă și tăcere.

Din nisipul în care mă scursesem se auzea ceva, un țârâit de telefon parcă, și se ridica un fuior ca de fum, asemenea duhului scăpat din lampa lui Aladin, aplecându-se asupra mea și acoperându-mă, luând chipul celui lalt bărbat, fratele meu geamăn, pe care nu-l mai văzusem și nu-l mai auzisem de ceva vreme...

— Nu plânge frate, îmi zise acela. Pentru că un luptător adevărat este doar cel care nu plânge. Singura lașitate care ți se mai poate imputa acum este aceea de a fi căzut, și a nu te mai fi ridicat. Și știi de ce asta? Pentru